azvo

agencija za znanost i visoko obrazovanje

Iskustva i dobre prakse u postupcima inicijalne akreditacije studija

Dr. sc. Andrijana Kos Kavran, prof. struč. stud. u trajnom izboru
Sveučilište Sjever

Edukacija za buduće recenzente

azvo.hr

10. studeni 2026.
Zagreb

Pregled izlaganja

01

Prije posjeta

02

Posjet VU

03

Izvješće

Analiza, preporuke i ocjena

FOKUS IZLAGANJA

04

Dobre prakse

Sažetak za buduće recenzente

azvo

Ne predstavljate svoju ustanovu.
Procjenjujete drugu.

Ustanova koju prosuđujete nije vam konkurencija.
Kad je član povjerenstva doživi kao konkurenciju,
postupak se ne može provesti objektivno i
profesionalno.

Uloge recenzenata u pisanju završnog izvješća

PRVI

Ide u dubinu svog standarda

DRUGI

Prati i nadopunjuje vodećeg

Za svaki standard zadužena su dva člana. To ne znači da ostale standarde ne pratite, nego da se na svoj više fokusirate.

Kako se standardi obično dijele

- Prema onome što je pojedinom članu najbliže struci
- Iskustvo u vođenju ustanove → upravljanje i osiguravanje kvalitete
- Student → učenje i poučavanje usmjereno na studenta (nastavni proces i podrška)

azvo

Standardi kvalitete za inicijalnu akreditaciju studija

I.

Unutarnje osiguravanje kvalitete

Standardi od 1.1. do 1.4.

II.

Studijski program

Standardi od 2.1. do 2.7.

III.

Nastavni proces i podrška studentima

Standardi od 3.1. do 3.4.

IV.

Nastavnički kapaciteti i infrastruktura

Standardi od 4.1. do 4.5.

4 teme, 20 standarda · ocjene za svaki standard: **nije ispunjen · djelomično ispunjen · ispunjen**

azvo

Četiri sloja svakog standarda u inicijalnoj akreditaciji studija

1.

Standard

Jasno definirana razina kvalitete pojedinog aspekta.

2.

Elementi i indikatori

Na temelju njih procjenjujete razinu usklađenosti sa standardom.

3.

Kriteriji

Crveno označeni uvjeti iz čl. 12. Zakona (NN 151/22). Moraju biti ispunjeni.

4.

Izvori za provjeru

Što i u kojoj dokumentaciji tražiti.

azvo

Indikatori i izvori su vaš vodič

Popis izvora uz svaki standard govori vam što tražiti i u kojoj dokumentaciji.

PRIMJER · STANDARD 3.2.

Planirane nastavne metode

- Prijedlog studijskog programa i izvedbeni plan nastave.
- Oblici provođenja nastave i korištenja nastavnih metoda.
- Predviđeni mehanizmi praćenja kvalitete načina izvođenja nastave i korištenje nastavnih metoda (ankete, upitnici, razgovori i sl.).
- Sustavi za e-učenje (LMS, VLS), repozitoriji i sl.

Popis izvora uz standard je smjernica, ne potpun popis. Kad za neki element izvor nije naveden, povjerenstvo samo određuje koji dokument dokazuje taj element (ako ga nema, može se tražiti).

azvo

Primjer izvora: isprava o prijediplomskom studiju

Što traži standard?

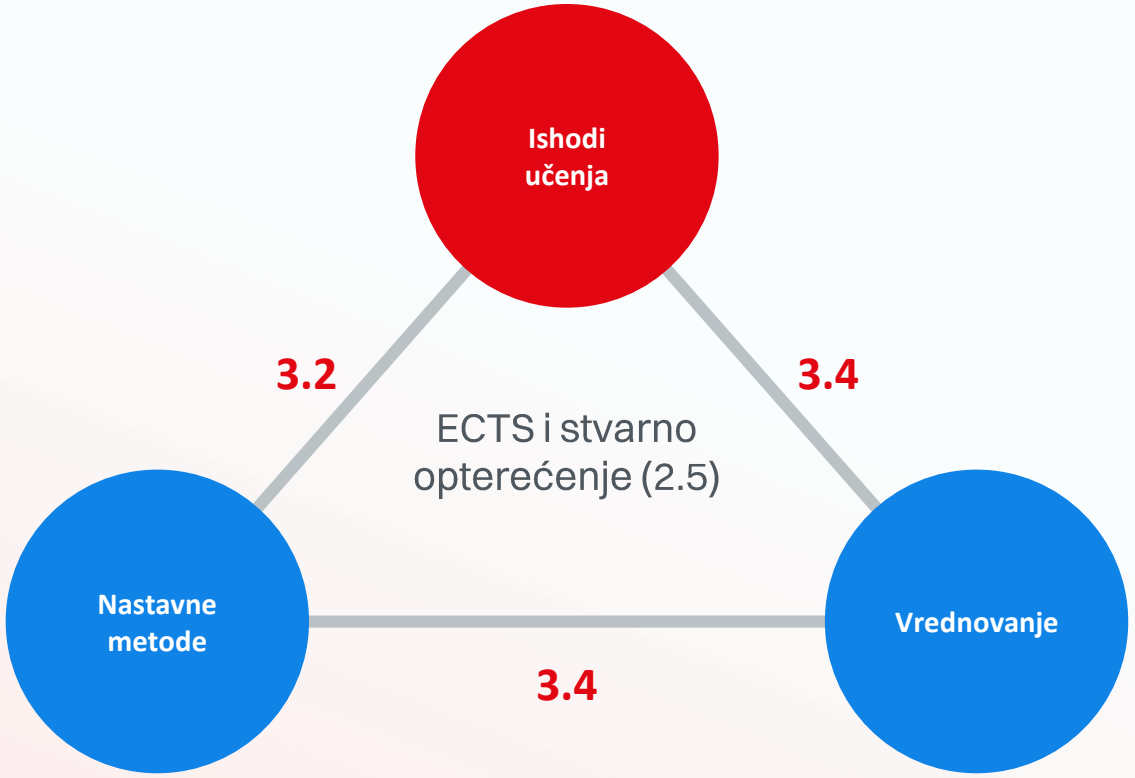
Ako se predlaže diplomski studij, visoko učilište mora imati ispravu o akreditiranom prijediplomskom studiju iz istog znanstvenog ili umjetničkog polja (standard 2.2., kriterij iz Zakona).

Što ako isprave nema ili je iz drugog polja?

- Ako isprava nije priložena, zatražite je preko koordinatora AZVO-a prije posjeta. Razgovor na posjetu ne može zamijeniti dokument.
- Ako je isprava za studij iz drugog polja, kriterij nije ispunjen.
- Neispunjen kriterij iz Zakona znači da je cijeli standard 2.2. ocijenjen kao „nije ispunjen”, bez obzira na ostale elemente.

azvo

Fokus inicijalne akreditacije studija: ishodi, metode i vrednovanje

Metode → ishodi (3.2.)

Planirane nastavne metode omogućuju postizanje svih predviđenih ishoda.

Vrednovanje → ishodi (3.4.)

Kriteriji i metode ocjenjivanja usklađeni su s ishodima učenja.

Vrednovanje → metode (3.4.)

Način provjere odgovara načinu poučavanja.

U sredini (2.5.)

Realno je opterećenje iskazano ECTS bodovima.

azvo

Ishodi učenja: točka spoticanja

SITUACIJA

Na inicijalnoj akreditaciji pitanje nastavnicima o ishodima učenja.

PROBLEM

Edukatori u Hrvatskoj različito podučavaju o ishodima učenja (Bloomova taksonomija, glagoli po razinama studija i kolegija). Ustanova je tvrdila da moje tumačenje nije dobro.

ŠTO NAPRAVITI

Rasprava s ostalim članovima povjerenstva.

azvo

Od nacrta do završnog izvješća

1.

Nacrt prije posjeta VU

Iz dokumentacije; najprije se provjeravaju kriteriji Zakona, označeni crveno u standardima.

2.

Pitanja

Sve što treba provjeriti ili dopuniti tijekom posjeta VU.

3.

Analiza nakon posjeta

Iz dokumentacije i odgovora tijekom posjeta VU. Nacrt i pitanja se brišu.

4.

Zajedničko čitanje

Svaki član čita cijelo izvješće, dopunjuje i ispravlja potrebno.

5.

Predaja

U roku koji odredi AZVO.

Posjet VU je gotov, ali važan dio posla tek slijedi.

azvo

Pisanje završnog izvješća

Analiza → **Preporuke** → **Ocjena**

Prije ocjene još jednom provjerite sve elemente standarda.

Ispunjen

Studijski program u potpunosti ili većim dijelom zadovoljava standard.

Djelomično ispunjen

Neki elementi standarda jesu, a neki nisu provedeni. Ili je standard proveden, ali neučinkovito, pa se predlažu poboljšanja.

Nije ispunjen

Nije ispunjen kriterij iz Zakona ili uvjet propisa za tu profesiju ili većina elemenata standarda nije ispunjena.

azvo

Ista struktura analize za svaki standard

Nalaz

Što smo utvrdili.

Dokaz

Iz kojeg izvora: dokument, tablica, sastanak.

Procjena (Preporuka)

U odnosu na indikatore i elemente standarda.

Ocjena

Razina ispunjenosti.

PRIMJER · STANDARD 2.3.

Ishodi učenja definirani su za sve kolegije. Za dio izbornih kolegija ishodi nisu povezani s ishodima programa, što su na sastanku potvrdili i nastavnici. Usklađenost ishoda kolegija i programa stoga nije u potpunosti dokazana: **djelomično ispunjen**.

azvo

PRIMJER

Standard 1.3.: Visoko učilište prikupljat će, analizirati i koristiti relevantne podatke za učinkovito upravljanje i kontinuirano unapređivanje studija u skladu s objavljenom politikom osiguravanja kvalitete

Element: Praćenjem će se utvrditi jesu li raspodjela ECTS bodova, definirani ishodi učenja i procjenjeno opterećenje ostvarivi, realni i primjereni.

NALAZ	ZAŠTO JE TO VAŽNO	PREPORUKA	OCJENA
U opisima kolegija nema raspodjele nastave i samostalnog rada po temama.	Bez toga se ne može provjeriti je li broj tema realan obzirom na ECTS bodove, a studenti ne znaju koliko samostalnog rada ih čeka.	Za svaku temu u opisu kolegija navesti nastavu i samostalni rad, definirati pokazatelje i ciljne vrijednosti na razini programa.	**Djelomično ispunjen**

Nalaz → zašto je to važno → preporuka → ocjena: čitatelj vidi zašto je ocjena upravo takva.

azvo

Dati preporuke koje VU može provesti

Konkretne: što točno	Provedive za VU	Vezane za standard i indikator	Proizlaze iz analize

PREOPĆENITA PREPORUKA Poboljšati ishode učenja.	**KONKRETNIJA PREPORUKA** Revidirati ishode učenja izbornih kolegija koji nisu povezani s ishodima programa i ažurirati Tablicu 2. prije početka izvođenja studija.
PREOPĆENITA PREPORUKA Više uključiti poslodavce.	**KONKRETNIJA PREPORUKA** Uključiti predstavnike poslodavaca u praćenje studija i jednom godišnje prikupljati njihove povratne informacije o stručnoj praksi.

azvo

Pravila za preporuke

1.	**Kratka i jasna**	Preporuka mora biti ostvariva za visoko učilište.
2.	**Niža ocjena, detaljnija preporuka**	Što je razina ispunjenosti niža, preporuke moraju biti detaljnije.
3.	**I ispunjen standard ima preporuku**	Preporučuje se napisati barem jednu preporuku za poboljšanje.
4.	**Nema preporuke? Obrazložite.**	Ako preporuka nema, to je potrebno objasniti.

azvo

Analiza, preporuka i ocjena moraju se slagati

PRIMJER	PROBLEM	BOLJA FORMULACIJA
Analiza kaže da strukturu ishoda „treba poboljšati“, a preporuka glasi „Nema preporuka“.	Tekst traži poboljšanje, a polje za preporuke to poriče.	**„Vidi preporuke uz standard 2.3.“ Jedna uputa umjesto proturječja.**
1.4., 2.5., 4.2. i 4.3.: „Ništa“ ili „Nema preporuka“ bez ijedne riječi objašnjenja.	Upute traže obrazloženje kad preporuka nema.	**Jedna rečenica: zašto se ne traži poboljšanje.**
1.1.: preporuka o godišnjoj reviziji mapiranja ishoda učenja.	Nalaz pripada standardu 2.3., a ne opravdanosti studija.	**Svaki nalaz pod svoj standard; ako se ponavlja, uputa na drugi.**

azvo

Stil i ton pisanja izvješća

Teme I. – III.

- Puni nazivi standarda, kao u dokumentu AZVO-a.
- Analiza u odlomcima, s pozivom na dokumente i razgovore.
- Preporuke u rečenicama, ujednačeno oblikovanje.

Tema IV.

- Skraćeni naslovi standarda i drugačiji font.
- Podebljane fraze u svakom odlomku, preporuke u natuknicama.
- Previše pridjeva („dobro definirano“, „sveobuhvatno“), premalo izvora.

Čitatelj odmah vidi da je izvješće pisalo više osoba. Dogovorite predložak i stil prije pisanja.

azvo

Dogovorite terminologiju prije pisanja

Što se razlikuje	Primjer	Kako postupiti
Naziv ocjene	„Djelomično ispunjen“ u tekstu, „Djelomično“ u prilogu.	Ocjene doslovno napisati kao u standardima AZVO-a.
Pravopis	Procjenjeno opterećenje	Lektoriranje nakon finalne verzije izvješća.
Uvod u preporuku	„Prijedlog je da se u budućnosti…“, „Preporučljivo je…“, „trebali bi razmotriti…“, „Potrebno je…“	Dva stupnja: „treba“ za nedostatke koji utječu na ocjenu, „preporučljivo je” za poboljšanja.

azvo

Dobre prakse za buduće recenzente

1. Budite objektivni

Ustanova koju procjenjujete nije vam konkurencija.

2. Upoznajte standarde

Izvori vam govore vam što i gdje tražiti.

3. Nalazi i standardi

Svaki nalaz pod svoj standard.

4. Ocjena temeljena na nalazima

Svaka ocjena i preporuka proizlaze iz analize.

5. Konkretne preporuke

Što, gdje i kako treba poboljšati.

6. Ujednačen stil

Dogovorite predložak i pojmove prije pisanja.

azvo

Hvala
na pozornosti!

dr. sc. Andrijana Kos Kavran, prof.stuč.stud. u trajnom izboru
Sveučilište Sjever

Pitanja?

azvo
agencija za
znanost i visoko
obrazovanje

A Ravnice 48
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

azvo.hr

Radionica. Od samoanalize do standarda.

Za svaku tvrdnju iz samoanalize odredite na koji se element standarda odnosi i u kojem biste je izvoru provjerili.

Kako čitati tvrdnju po tvrdnju?

Tvrdnja iz samoanalize	Element i indikator	Izvor za provjeru	Što nije spomenuto

PRIMJER STANDARDA

„Studij je usklađen s potrebama tržišta rada.“

ELEMENT · IZVOR

Element: usklađenost s potrebama tržišta rada. Izvor: mišljenje HZZ-a.

NEMA TVRDNJE

Element standarda koji samoanaliza ne spominje.

I TO JE NALAZ

Nespomenuti element postaje pitanje za posjet: tko i u kojem dokumentu može dati dokaz?

azvo

Zadatak

1.

Pročitajte elemente i izvore standarda 2.2. i 2.3. Pazite na kriterije iz Zakona.

2.

Pročitajte tekst s tvrdnjama T1 - T12.

3.

Za svaku tvrdnju upišite oznaku elementa i oznaku izvora.

4.

Koji elementi standarda uopće nisu spomenuti?

5.

Izlaganje

Jedna tvrdnja i jedan nespomenuti element.

Cilj nije ocjena, nego povezati tekst samoanalize sa standardom.

azvo

Standard 2.2.: rješenje

Tvrdnja	Element	Izvor	Napomena
T1	E3 (kriterij)	I2, I3	Tvrdnja bez ankete poslodavaca ili analize tržišta rada.
T2	E6	I6	Navedena je opća definicija razine 7, a ne kako su pojedini ishodi povezani s opisnicama.
T3	E1, E5	I1	Ishodi postoje. IU9 i IU13 nisu mjerljivi, IU1 je preširok, IU3, IU4 i IU12 imaju više glagola. Generičke (IU5, IU6, IU14) i stručne kompetencije su prisutne.
T4	E3 (kriterij)	I2, I3	Opća tvrdnja; ponavlja smisao T1.

azvo

Standard 2.2.: elementi koji nisu spomenuti

- E2: zahtjevi struke i međunarodno priznati standardi
- E4: usporedivost sa srodnim programima u RH i EU (kriterij)
- E7: razlika u razini prema prijediplomskom studiju
- E8: isprava o akreditiranom prijediplomskom studiju (kriterij)
- E1, drugi dio: korištenje primjera dobre prakse (npr. Vodič za korištenje ECTS-a)
- E9 nije primjenjiv (nije sveučilišni specijalistički studij)

azvo

Standard 2.3.: rješenje

Tvrdnja	Element	Izvor	Napomena
T5	E3	I5	Opisan je postupak „s vrha“, ali ne i provjera. Tablica 2. se u samoanalizi uopće ne spominje.
T6	E3	I2	Dokumenti su samo navedeni. Tekst govori o provjeri stečenih ishoda, što više pripada standardu 3.4.
T7	E1	I3, I4	Transparentnost nije element standarda 2.3.
T8	Ne pripada 2.3.	I3	Ponavlja popis iz T3. Ništa novo za standard 2.3.
T9	2.2. E6 (ne 2.3.)	2.2. I6	Opis razine 7, pripada standardu 2.2.
T10	E1, E2	I4	Prvi dio odnosi se na ishode kolegija, drugi (metode i vrednovanje) na standarde 3.2. i 3.4. Glagole treba provjeriti u opisima kolegija.
T11	E1, E2	I4	Broj ishoda je naveden, ali razina 6 za ishode kolegija diplomskog studija je upitna.
T12	Ne pripada 2.3. (standard 2.5.)	—	Govori o satima i ECTS bodovima.

azvo

Standard 2.3.: elementi koji nisu spomenuti

- E4: generičke i stručne kompetencije u ishodima kolegija
- E3: provjera usklađenosti: Tablica 2. postoji u prijedlogu, ali se u samoanalizi ne spominje
- E1: ishodi stručne prakse i drugih elemenata programa nisu spomenuti

azvo

Primjeri pitanja

- S kojim ste srodnim studijima u RH i EU usporedili ishode učenja i kako? (voditelj studija): 2.2. E4
- Po čemu se ishodi ovog studija razlikuju od ishoda prijediplomskog studija? (voditelj studija, studenti): 2.2. E7
- Na temelju kojih strukovnih ili međunarodnih standarda ste definirali ishode? (voditelj studija): 2.2. E2
- Tko je izradio Tablicu 2. i kako se provjerava usklađenost ishoda kolegija i studija? (voditelj studija, nastavnici): 2.3. E3

azvo